

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 20.09.2018
Vår ref.: 201709940-16
Arkiv: 611
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Tanja Midtsian
22959493/tcm@nve.no

NVE gir Statnett tillatelse til ny transformator i Samnanger transformatorstasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag gitt Statnett SF konsesjon og ekspropriasjonstillatelse for å bygge og drive en ny 300(420)/132 kV transformator med ytelse 300 MVA i Samnanger transformatorstasjon. NVE har også gitt tillatelse til å ha eksisterende transformator stående som kald reserve og legge om ledninger inn til stasjonen, utbedre veier og etablere midlertidige rigg- og lagerplasser og permanent massedeponi utenfor tomten. Det er satt flere vilkår for å sikre at gjennomføringen av arbeidet ikke medfører vesentlige ulemper. Vedlagt oversendes NVEs tillatelser. Dokumentene er også å finne på www.nve.no/kraftledninger.

Disse tillatelsene kan påklages, se opplysninger i konsesjonsdokumentet og ekspropriasjonstillatelsen. Vi vil forelegge dere eventuelle klager til uttalelse før saken legges fram for Olje- og energidepartementet.

Vi minner om at ekspropriasjonstillatelsen faller bort hvis skjønn ikke er begjært innen ett år fra endelig vedtak, jf. ekspropriasjonsloven § 16.

NVE har orientert berørte grunneiere om vedtaket i eget brev av i dag, se vedlegg.

Orientering av systemansvarlig

NVE viser til forskrift om systemansvaret i kraftforsyningen. Konsesjonæren plikter å informere systemansvarlig i tråd med kravene i gjeldende forskrift. Nye anlegg eller endringer i eksisterende anlegg kan ikke settes i drift uten etter vedtak fra systemansvarlig. Plikten til å informere systemansvarlig gjelder også ved senere endringer av anlegget som ikke utløser behovet for ny anleggskonsesjon.

Om byggesaksbehandling

Anlegg for overføring og omforming av elektrisk energi er unntatt fra behandling etter plan og bygningsloven, jf. pbl. § 1-3. Bygg direkte tilknyttet den daglige driften av energianlegg skal derfor ikke byggesaksbehandles. NVE mener den omsøkte transformatorcellen faller inn under unntaket i § 1-3, og det skal derfor ikke byggesaksbehandles av kommunen. Aktuelle bygg skal likevel utformes i tråd med

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

relevante krav i forskrift om tekniske krav til byggverk (FOR 2017-06-19-840). Konesjonæren er ansvarlig for at kravene i forskriften etterfølges.

Med hilsen

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Tanja Midtsian
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Anleggskonsesjon (NVE-ref. 201709940-18), Samtykke til ekspropriasjon (NVE-ref. 201709940-19), Bakgrunn for vedtak (NVE-ref. 201709940-17), Orienteringsbrev til grunneiere (NVE-ref. 201709940-20)

Kopi til:

Aldal Kraft AS
Bertil Ove Skeie
BKK NETT AS
BKK PRODUKSJON AS
Fylkesmannen i Hordaland
Hordaland fylkeskommune
Jarlshaug Kraft AS
Nordkraft Prosjekt AS
Samnanger kommune
Sandelva kraftverk AS
Smådalselva Kraft AS
Sødalen Kraft AS
Øystese Kraft AS

Anleggskonsesjon

Meddelt:

Statnett SF

Organisasjonsnummer: 962 986 633

Dato: 20.09.2018

Varighet: 01.01.2046

Ref.: 201709940-18

Kommune: Samnanger

Fylke: Hordaland

I medhold av lov av 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 3-1, jf. forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 3-1 og delegering av myndighet fra Olje- og energidepartementet i brev av 27. juni 2016, gir Norges vassdrags- og energidirektorat under henvisning til søknad av 5. desember 2017 og vedlagt notat *Bakgrunn for vedtak* av i dag, anleggskonsesjon til Statnett SF.

Anleggskonsesjonen gir rett til å bygge og drive følgende elektriske anlegg i Samnanger transformatorstasjon:

- én transformatorcelle med grunnflate ca. 22x18 m² og høyde ca. 11 m
- én transformator med ytelse 300 MVA og omsetning 300(420)/132 kV
- å legge om eksisterende 300 kV kraftledning Samnanger–Fana
- nødvendig høyspenningsanlegg

og til:

- å etablere to midlertidige rigg-/lagerplasser på hhv. ca. 1,5 daa og 0,5 daa
- å etablere to permanente massedeponi på hhv. ca. 1,1 daa og 4,8 daa og høyde inntil fire meter over dagens terreng
- nødvendig opprustning av eksisterende veier

Anleggskonsesjonen gir også rett til å fortsatt drive følgende elektriske anlegg i Samnanger transformatorstasjon:

- én transformator med ytelse 1000 MVA og omsetning 420/300 kV
- én reaktor med ytelse 200 MVA og spenning 420 kV
- utendørs 420 kV koblingsanlegg med tre bryterfelt
- utendørs 300 kV koblingsanlegg med fem bryterfelt
- utendørs 132 kV koblingsanlegg med ett bryterfelt
- kontrollhus med tre etasjer og ca. 375 m² grunnflate
- nødvendig høyspenningsanlegg

Én transformator med ytelse 150 MVA og omsetning 300/132 kV skal stå som kald reserve.

Anleggene skal bygges som det fremgår på kart merket «Samnanger transformatorstasjon. Ny transformator 300–132 kV, alternativ 1. Situasjonsplan søknad om anleggskonsesjon midlertidig arealbruk» av 5. desember 2017, vedlagt denne konsesjonen.

Punkt 6 i anleggskonsesjon meddelt Statnett SF 26. april 2016, NVE-ref. 201601318-7, bortfaller når ovennevnte anlegg idriftsettes.

Vilkår

De til enhver tid gjeldende vilkår fastsatt i eller i medhold av energiloven gjelder for konsesjonæren. I tillegg fastsettes med hjemmel i energiloven § 3-5 annet ledd følgende spesielle vilkår:

1. Varighet

Konsesjonen gjelder inntil 1.1.2046.

2. Fornyelse

Konsesjonæren skal søke om fornyelse av konsesjonen senest seks måneder før konsesjonen utløper. Dersom konsesjonæren ikke ønsker fornyet konsesjon, skal det innen samme frist gis melding om dette.

3. Bygging

Anlegget skal være ferdigstilt, bygget i henhold til denne konsesjonen og idriftsatt innen 31.12.2021.

Konsesjonæren kan søke om forlengelse av fristen for ferdigstilling, bygging og idriftsettelse. Slik søknad skal sendes senest seks måneder før utløpet av fristen.

Konsesjonen bortfaller dersom fristen for ferdigstilling, bygging og idriftsettelse ikke overholdes.

4. Drift

Konsesjonæren skal stå for driften av anleggene og plikter å gjøre seg kjent med de til enhver tid gjeldende regler for driften.

Bytte av driftsansvarlig selskap krever overføring av konsesjon. Eventuelt framtidig skille mellom eierskap og drift av anleggene konsesjonen omfatter, krever også godkjenning fra NVE. Godkjenning kan gis etter søknad.

5. Nedleggelse

Dersom konsesjonær ønsker å legge ned anlegget mens konsesjonen løper, skal det søkes NVE om dette. Nedleggelse kan ikke skje før vedtak om riving er fattet.

6. Endring av konsesjon

NVE kan fastsette nye vilkår for anlegget dersom det foreligger sterke samfunnsmessige interesser.

7. Tilbakekall av konsesjon

Konsesjonen kan trekkes tilbake dersom konsesjonæren tas under konkursbehandling, innleder gjeldsforhandling, eller på annen måte blir ute av stand til å oppfylle sine plikter etter konsesjonen.

8. Overtredelse av konsesjonen eller konsesjonsvilkår

Ved overtredelse av konsesjonen eller vilkår i denne konsesjonen kan NVE bruke de til enhver tid gjeldende reaksjonsmidler etter energilovgivningen eller bestemmelser gitt i medhold av denne lovgivningen.

NVE kan også i slike tilfeller på ethvert tidspunkt pålegge stans i bygging.

9. Kostnadsrapportering

Konsesjonæren skal senest ett år etter idriftsettelse av anlegget rapportere faktiske kostnadstall for anlegget til NVE. Dette skal gjøres via RENs rapporteringsløsning, som er tilgjengelig på RENs nettsider www.ren.no.

10. Miljø-, transport- og anleggsplan

Anlegget skal bygges, drives, vedlikeholdes og nedlegges i henhold til en miljø-, transport- og anleggsplan, som utarbeides av konsesjonæren og godkjennes av NVE før anleggsstart. Planen skal utarbeides i samsvar med NVEs veileder om utarbeidelse av miljø-, transport- og anleggsplan for anlegg med konsesjon etter energiloven. Statnett skal utarbeide planen i kontakt med berørt kommune, grunneiere og andre rettighetshavere. Planen skal gjøres kjent for entreprenører. Statnett har ansvaret for at planen følges.

Anlegget skal til enhver tid holdes i tilfredsstillende driftsmessig stand i henhold til miljø-, transport- og anleggsplanen og eventuelt andre vilkår/planer.

Konsesjonæren skal foreta en forsvarlig opprydding og istandsetting av anleggsområdene, som skal være ferdig senest to år etter at anlegget eller deler av anlegget er satt i drift.

Tilsyn med bygging, drift, vedlikehold og nedleggelse av anlegget er tillagt NVE. Utgifter forbundet med NVEs godkjenning av planen, og utgifter til tilsyn med overholdelse av planen dekkes av konsesjonæren.

Ved behov for planer etter andre vilkår, kan disse inkluderes i miljø-, transport- og anleggsplanen.

Statnett skal avklare undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 før miljø-, transport- og anleggsplanen blir godkjent.

Utover det som står i veilederen skal planen spesielt beskrive og drøfte:

- tiltak som sikrer at etablering av massedeponi ikke fører til økt skredfare i området, herunder framlegge dokumentasjon fra fagkyndig kompetanse på skred
- tiltak for å unngå avrenning fra massedeponi til vassdraget
- ev. tiltak for å beskytte transformatorstasjonen mot flom

11. Krav om ny kraftproduksjon

Tiltaket kan gjennomføres under forutsetning av at Tokagjelet kraftverk eller Aldal kraftverk fatter endelig investeringsbeslutning.

Behovet for ny transformator skal vurderes på nytt, dersom et datalagringscenter med stort forbruk (50–100 MW) blir endelig besluttet før Statnett bestiller ny transformator.

12. Byggtekniske krav

Utbygger skal påse at transformatorbygget etableres i samsvar med kravene i forskrift om tekniske krav til byggverk (FOR 2017-06-19-840), så langt disse kravene passer for bygget.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. forvaltningsloven kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Rune Flatby
direktør

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

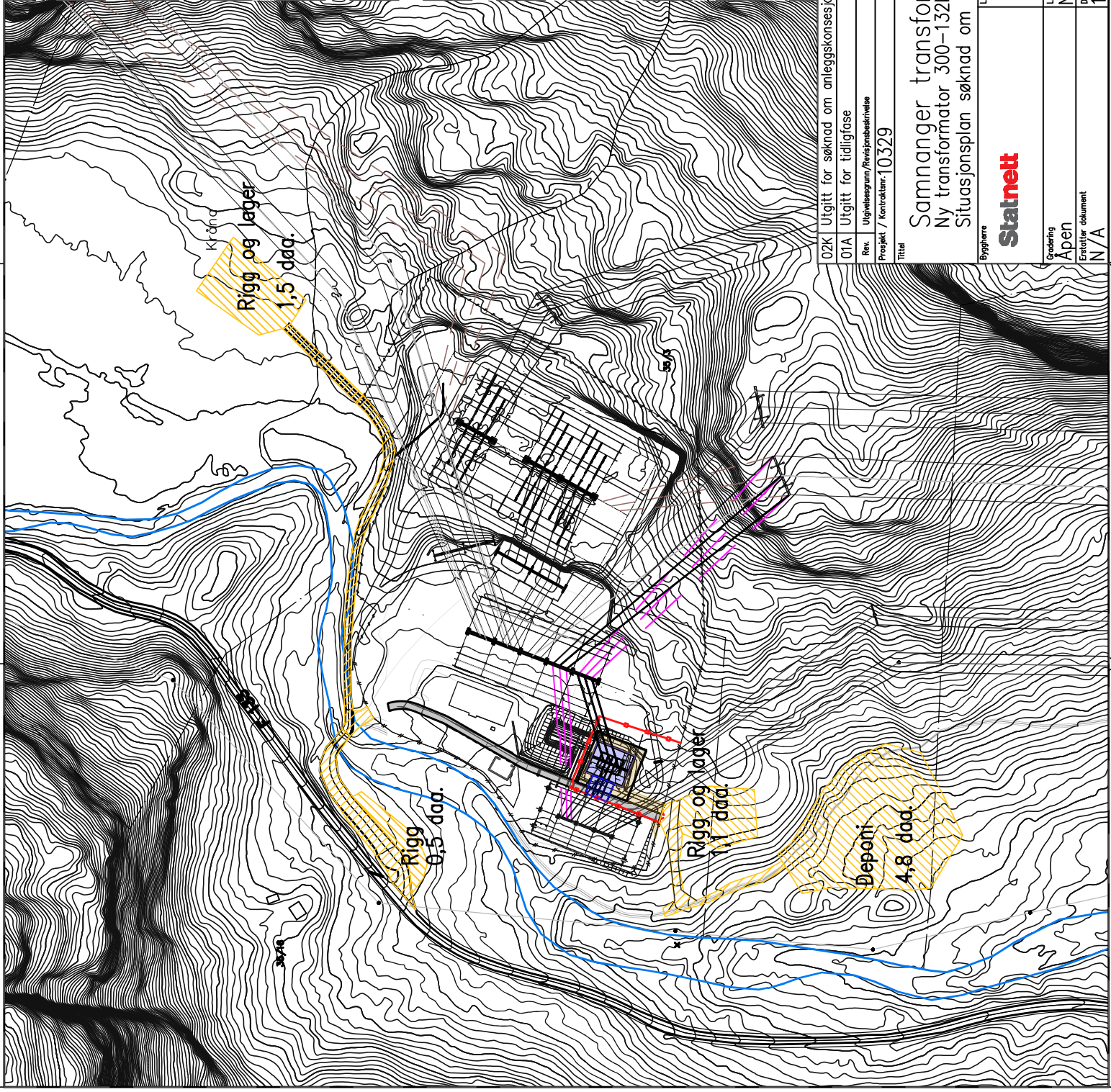
Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Tegnforklaring:

- Rigg, deponi og lager
- Anleggsveger
- Midlertidig gjerde og manuell kjøreport
- Ledninger saneres
- Nye ledninger
- Ny transformatorsjakt
- Oppgradering adkomstveg

Ekvidistanse 1 m

02K	Utgift for søknad om anleggskonsesjon	PAM	PAM	ASA	BR	5.12.17
01A	Utgift for tidligfase	PAM	PAM	ASA	BR	21.8.17
Rev.	Utgivelsesgrunn/Revisjonsårsak	Utendat	Kontrollert	Kontrollert (STH)	Godkjent	Dato
Prosjekt / Kontrakt nr.	10329					dd.mm.åååå

Tittel Samnanger transformatorstasjon Ny transformator 300-132kV, alternativ 1 Situasjonsplan søknad om anleggskonsesjon midlertidig arealbruk		Målestokk 1:2000
Byggherre	Leverandør	Koordinatsystem
Stalnett		UTM32
Grødering	Leverandørens dokumentnummer	Heidesystem
Åpen	N/A	NN2000
Erstatte dokument		Format
N/A		A3
		Blad
		2 av 2

Statnett SF
Postboks 4904 Nydalen
0423 OSLO

Vår dato: 20.09.2018
Vår ref.: 201709940-19
Arkiv: 611
Deres dato: 05.12.2017
Deres ref.: 17/01415-1

Saksbehandler:
Tanja Midtsian
22959493/tcm@nve.no

Ny transformator i Samnanger transformatorstasjon. Samtykke til ekspropriasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til søknad datert 5. desember 2017 fra Statnett SF om anleggskonsesjon og samtykke til ekspropriasjon for nødvendige anlegg i tilknytning til etablering av ny transformator i Samnanger transformatorstasjon.

NVE har, etter en samlet vurdering, funnet at samfunnsmessige fordeler som vinnes ved nedenfor angitte anlegg, utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre. For nærmere begrunnelse for vedtaket viser NVE til notatet «Bakgrunn for vedtak» av 20. september 2018.

I medhold av lov om uregning av fast eigedom av 23.10.1959 (ekspropriasjonsloven) § 2 nr. 19, og bemyndigelse gitt ved kgl. res. 05.11.1982, gir NVE herved Statnett SF tillatelse til å kreve nødvendig grunn og rettigheter avstått i Samnanger kommune i Hordaland fylke for bygging og drift av anlegg i forbindelse med utvidelse av Samnanger transformatorstasjon med én ny transformator i ny sjakt, som angitt i anleggskonsesjon NVE ref. 201709940-18.

Tillatelsen gir rett til ekspropriasjon av bruksrett for følgende arealer:

- Nødvendig adkomst, ferdsel og transport av utstyr, materiell og mannskap på eksisterende privat vei mellom offentlig vei, og eventuelt foreta utbedringer av eksisterende private veier.
- Rett til å etablere/bygge midlertidig rigg- og lagerplasser. Bruksretten til riggplasser bortfaller når anlegget er satt i drift.

Veier og rigg-/lagerplasser er vist på kart «Samnanger transformatorstasjon. Ny transformator 300–132 kV, alternativ 1. Situasjonsplan søknad om anleggskonsesjon midlertidig arealbruk» av 5. desember 2017. Kartet er vedlagt anleggskonsesjonen.

NVE forutsetter at Statnett forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere/rettighetshavere. Det forutsettes at De underretter grunneierne/rettighetshaverne om ekspropriasjonstillatelsen, jf. forvaltningsloven kap. V. Vedlagte orienteringsbrev med NVEs påtegning bes sendt til grunneiere og rettighetshavere snarest.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningsloven kap. VI. En eventuell klage skal være skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Ekspropriasjonstillatelsen faller bort hvis skjønn ikke er begjært innen ett år fra endelig vedtak, jf. ekspropriasjonsloven § 16.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Bakgrunn for vedtak

Ny transformator i Samnanger transformatorstasjon

Samnanger kommune i Hordaland fylke

Tiltakshaver	Statnett SF
Referanse	201709940-17
Dato	20.09.2018
Ansvarlig	Siv Sannem Inderberg
Saksbehandler	Tanja Midtsian

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9

7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18

8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B

6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gir Statnett tillatelse til å bygge og drive en ny 300(420)/132 kV transformator med ytelse 300 MVA i Samnanger transformatorstasjon, for å legge til rette for ny kraftproduksjon i regionen. Stasjonen ligger i Samnanger kommune i Hordaland. Ny transformator skal bygges inne på eksisterende stasjonsområde, og dagens transformator blir stående som kald reserve. Utvidelsen forutsetter omlegging av ledninger inn til stasjonen, utbedring av veier og etablering av midlertidige rigg- og lagerplasser og permanente massedeponi utenfor tomten.

NVE gir samtidig Statnett samtykke til ekspropriasjon av grunn- og rettigheter til bygging og drift av anleggene, med unntak av til massedeponiene. Vi forventer at Statnett forsøker å inngå minnelige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere.

NVE mener ny transformator i Samnanger transformatorstasjon er et fornuftig tiltak, forutsatt at tilstrekkelig ny kraftproduksjon blir realisert. Vi setter derfor vilkår om at enten Tokagjelet eller Aldal kraftverk realiseres og tilknyttes stasjonen. Dersom planer om nytt datasenter i området blir besluttet før Statnett bestiller ny transformator, forutsetter vi at Statnett revurderer behovet for ny transformator. NVE setter også vilkår om at Statnett skal utarbeide en miljø-, transport- og anleggsplan, som skal godkjennes av NVE før anleggsstart. Denne skal bl.a. beskrive hvordan Statnett skal unngå avrenning fra massedeponi og økt skredfare i området, som følge av tiltaket.

Innhold

Sammendrag	1
Innhold	1
1 Søknaden	2
2 NVEs behandling av søknaden.....	2
3 NVEs vurdering av søknad etter energiloven.....	5
3.1 Teknisk og økonomisk vurdering.....	5
3.1.1 Bakgrunn.....	5
3.1.2 Behovet for tiltak.....	6
3.1.3 Vurdering av omsøkt løsning og alternativer	7
3.1.4 Krav til kraftutbygging.....	9
3.1.5 Økt forbruk.....	9
3.2 Virkninger for miljø og arealbruk	10
3.2.1 Beskrivelse av inngrepene.....	10
3.2.2 Visuelle virkninger og arealbruk	11
3.2.3 Naturmangfold og verneområder	13
3.2.4 Kulturminner	13
3.2.5 Skred og flom	13
3.3 Konklusjon	14
4 NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse	15
4.1 Hjemmel	15
4.2 Omfang av ekspropriasjon.....	15
4.3 Interesseavveining.....	15
4.3.1 Vurderinger av virkninger av tiltaket	16
4.3.2 Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade.....	16
4.4 NVEs samtykke til ekspropriasjon	16
4.5 Forhåndstiltredelse	16
Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess	18

1 Søknaden

Statnett søkte 5. desember 2017 om konsesjon etter energiloven til å installere en ny 300(420)/132 kV transformator med ytelse 300 MVA i Samnanger transformatorstasjon. Stasjonen ligger i Samnanger kommune i Hordaland fylke. Begrunnelsen for søknaden er at det ikke er tilstrekkelig transformorkapasitet i Samnanger transformatorstasjon til å realisere planlagte vannkraftverk i området. Statnett mener realisering av Tokagjelet kraftverk med 26 MW er nødvendig for at det skal være samfunnsøkonomisk lønnsomt å gjennomføre utvidelsen.

Den nye transformatoren planlegger Statnett å plassere inne på stasjonsområdet i eksisterende transformatorfelt i 300 kV-anlegget slik at den overtar dagens ledningsfelt mot Fana. Eksisterende 150 MVA transformator ønsker de å ha stående som kald reserve i stasjonen. Utbyggingen Statnett søker om innebærer anleggelse av ny transformatorsjakt og behov for å etablere et permanent deponi for overskuddsmasser sør for stasjonen. Det er også nødvendig å legge om ledninger inn mot og inne på stasjonen.

Statnett søkte samtidig om samtykke til ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter til å bygge og drive anleggene etter ekspropriasjonsloven. Etter samme lov søkte de om forhåndstiltredelse, som gir rett til å ta i bruk grunn og rettigheter før det er gjennomført skjønn.

2 NVEs behandling av søknaden

NVE behandler konsesjonssøknaden etter energiloven og forskrift om konsekvensutredning og søknad om ekspropriasjonstillatelse etter ekspropriasjonsloven. Det er også NVEs ansvar å påse at konsekvensene av tiltaket er tilstrekkelig utredet.

NVE sendte søknaden på høring den 19. januar 2018 til berørte grunneiere/rettighetshavere, Samnanger kommune, Hordaland fylkeskommune, Fylkesmannen i Hordaland, BKK Nett og berørte vannkraftutbyggere. Høringsfristen ble satt til 23. februar 2018.

NVE mottok seks uttalelser til søknaden. Statnett kommenterte uttalelsene 15. mars 2018. Uttalelsene og Statnetts kommentarer er sammenfattet her:

Samnanger kommune (23. februar 2018) støtter at Statnett kan bygge ut transformatorstasjonen innenfor dagens båndlagte grenser. De er positive til at Statnett skal få tilgang til riggplass og permanent deponeringsplass, som skissert i søknaden. De er derimot negative til at områdene erverves ved ekspropriasjon, da de mener at deponering av masser ikke er nødvendig på akkurat disse arealene. En ekspropriasjon kan få negativ virkning på muligheten til å realisere datalagringscenter som kommunen arbeider med å legge til rette for i området sør for transformatorstasjonen.

Datasenteret vil ha et kraftbehov på inntil 50 MW, som BKK har bekreftet at de kan levere. Til Samnanger kommune har Statnett opplyst at et slikt kraftuttak ikke er tatt med i analysene til konsesjonssøknaden, men at de vurderes at det ikke vil ha vesentlig innvirkning på sentralnettet. Leveringssikkerhet er veldig viktig for et eventuelt datalagringscenter og for regionen for øvrig, og Samnanger kommune ber Statnett vurdere å ha både dagens T1 og ny T3 som varme transformatorer, for å sikre kort utetid ved feil.

Videre kommenterer Samnanger kommune at det på området som skal benyttes til riggplass ligger en SEFRAK-registrering (grunnmur etter garden Kråni). Fylkeskonservatoren har uttalt at kulturminnet i dag ikke har så stor verneverdi, og kommunen har derfor ingen innvendinger til riggplassen. Deponiområdet nærmest stasjonen ligger innenfor båndleggingssonen, og kommunen har ingen

innvendinger til lokaliteten. De anbefaler imidlertid Statnett å bruke massene til ledevoll, for å redusere potensiell risiko for skred.

Det største deponiområdet er et myrområde som drenerer til Børdalselva og et aktsomhetsområde for flom og flomskred. Kommunen er bekymret for at en fylling kan gi oppstuing av vann og endre løpet til eventuelle jord-, flom- eller sørpeskred. Direkte fylling på myrjord kan, etter kommunens syn, øke faren for utglidninger og gi dårlig grunnlag for videre fundamentering. Om fyllingen skal ligge i dette området, mener de at den naturlige avrenningen må ledes bort eller dreneres, og at det sikres tilstrekkelig mot skade som følge av jord-, flom- eller sørpeskred. Også her anbefaler Samnanger kommune at massene benyttes mot grensen til båndleggingsområdet som ledevoll for skred.

Statnett kommenterer at de ønsker å inngå minnelige avtaler med alle berørte grunn- og rettighetshavere, men søker om ekspropriasjonstillatelse i tilfelle avtaler ikke kommer på plass i tide til oppstart av anleggsarbeidet. Statnett er også klar over kommunens ønske om etablering av datalagringscenter sør for transformatorstasjonen og ønsker å legge opp til en arealbruk som gjør dette mulig. Deponiområdet er valgt på grunn av beliggenhet og terrengformasjon, og dette bør ligge sør for anleggsområdet for å unngå massetransport gjennom stasjonsområdet. Dette vil minimere kostnader og belastning på vei og miljø. Statnett har planlagt deponiene på en slik måte at de ikke i betydelig grad endrer landskapets karakter og terrengegenskaper. Myrmasser vil fjernes før deponering og brukes som toppmasser til revegetering av deponiet. Statnett stiller seg likevel positiv til gjenbruk eller alternativ plassering av deponi i området sør for stasjonen, om dette kan gjennomføres i overenskomst med grunneier og kommunen, og uten store merkostnader og transportbelastning.

Statnett opplyser at området med en SEFRAK-registrering allerede er opparbeidet, og de vil ikke utvide området slik at det kommer i konflikt med den registrerte grunnmuren.

Hordaland fylkeskommune (20. februar 2018) har ingen merknader med utgangspunkt i kulturminneinteresser eller andre regionale interesser, men gjør oppmerksom på meldeplikten etter kulturminneloven § 8, 2. ledd. De oppfordrer til å finne bruksområder for overskuddsmasser framfor å etablere deponier i terrenget.

Fylkesmannen i Hordaland (21. februar 2018) er negativ til de planlagte deponiområdene pga. hensynet til landskapet og mulig avrenning til det verna vassdraget. De forventer at det vil bli nødvendig med ulike inngrep for å avbøte forurensning og potensiell naturfare. Tiltak for å sikre transformatorstasjonen vil kunne påvirke vassdraget og landskapet, og disse virkningene må inngå i konsesjonsvurderingene. Blant annet må virkningene vurderes ut fra de rikspolitiske retningslinjene for verna vassdrag. Fylkesmannen anbefaler at NVE pålegger Statnett å vurdere hensyn til ras og flom i området. Eventuelle vilkår må innarbeides i et konsesjonsvedtak.

Statnett er oppmerksom på at Samnanger transformatorstasjon ligger i et område som nå er definert med risiko for flom og skred. De tekniske anleggene de søker om ligger innenfor dagens stasjonsområde, og Statnett vurderer at det ikke vil medføre økt fare eller sårbarhet for flom og skred, ut over dagens nivå. Anleggsarbeidet planlegges i sommerhalvåret, for minimere risikoen for hendelser pga. snø-/sørpeskred og steinsprang. Gravearbeid og deponering av masser kan gi behov for tiltak for å hindre avrenning til vassdrag, som for eksempel sedimentasjonsbasseng. Det vil avhenge av volum, massenes egenskaper og potensial for partikkelavrenning. Dette kan også ha betydning for nøyaktig plassering og utforming av deponi. Statnett sier at topografien i området ligger godt til rette for etablering og tilbakeføring av deponi og avrenningstiltak. I søknaden er det vist et avsatt areal til mulig sedimentering, som vil opparbeides ved behov. Arealbruken innebærer ikke inngrep nærmere vassdraget enn eksisterende stasjon.

BKK Nett AS (21. februar 2018) er svært positive til at Statnett søker om ny transformator, da økt transformatorkapasitet er nødvendig for å åpne for bygging av ny kraftproduksjon i kommunene Samnanger, Kvam og Vaksdal. De mener imidlertid at den nye transformatoren bør tilkobles med egne bryterfelt, slik at begge transformatorene normalt er på drift samtidig.

Kostnader og tidsbruk ved at et nytt 300 kV transformatorfelt og Fana-feltet skal bytte plass er ikke synliggjort. BKK Nett mener at Fana-ledningen trolig må kobles ut i minst én uke, som vil ha betydning for nettdrift og forsyningssikkerhet. Risikoen for avbrudd vil allikevel være liten, fordi ny 300 kV kraftledning Modalen–Mongstad vil være på plass på ombyggingstidspunktet.

BKK Nett mener også at transformatorcelle T3 vil komme i konflikt med 132 kV-ledningen mot Norheimsund pga. vertikal nærføring. 132 kV-ledningen må derfor flyttes, som enklest løses ved at T3 får eget 132 kV bryterfelt på sørsiden av 132 kV-anlegget. Ledningen mot Frøland og Norheimsund flyttes ett felt mot sør og T3 overtar Norheimsund-feltet. Dersom det etableres et datasenter, vil de to 132 kV-ledningene kables og flytting av ledninger blir ikke nødvendig.

Ved utfall på T3 eller ved planlagte utkoblinger, må underliggende 132 kV-nett driftes i øydrift. BKK Nett mener det vil ta minst ett døgn å koble inn T1 i slike tilfeller, pga. manuell frakobling/tilkobling. Etter BKK Netts erfaring kan øydrift i dette området, med 100 MW forbruk, være ustabil ved oppstart og overganger.

BKK Nett opplyser at de er i dialog med en datasenteraktør, som planlegger å knyttes seg til 132 kV-samleskinnen i Samnanger med effektuttak på 50–100 MW. Et slikt effektuttak har høye avbruddskostnader og vil øke den samfunnsøkonomiske lønnsomheten med å ha to transformatorer i drift. Plasseringen av Statnetts deponi kommer for øvrig i konflikt med planlagt lokalitet for datasenteret.

Statnett kommenterer at prosjektering så langt ikke har avdekket noen konflikt mellom ny transformatorsjakt og eksisterende 132 kV ledning mot Norheimsund, men de vil vurdere tiltak om avstanden blir for liten. Aktuelle tiltak er strammere line, støtteisolatorer eller lignende. Statnett opplyser at de har tatt omlegging av transformatorfelt og Fana-felt i sine vurderinger, men at deres omsøkte løsning ikke vil kreve vesentlig mer utkoblingstid enn å forlenge samleskinnen ved bygging av et nytt felt. Statnett har videre vurdert merkostnadene ved å bygge nye felt opp mot avbruddskostnader og produksjonstap ved øydrift, basert på BKK Netts egne vurderinger fra 2014. Samlet er disse kostnadene beregnet til ca. 8 millioner kroner. Merkostnadene for nye felt har Statnett beregnet til 15–20 millioner kroner. Sannsynligheten for transformatorfeil og langvarig øydrift er liten, og Statnett mener de negative konsekvensene ved øydrift ikke veier opp for merkostnadene.

Aldal Kraft AS (23. februar 2018) er positiv til at Statnett vil utvide transformatorkapasiteten i Samnanger transformatorstasjon. Det er et urealisert kraftutbyggingspotensial på ca. 66 MW i området som enten har fått konsesjon eller er fritatt fra konsesjonsplikten, og mange har ventet lenge på ledig kapasitet. Ny transformator åpner for utbygging av disse kraftverkene og mer til. Det er en forutsetning for realisering av Aldalselva kraftverk, og aller helst bør kraftverket kunne bygges slik at det når fristen som er satt for utstedelse av elsertifikatene.

Øystese Kraft (15. mars 2018) opplyser at det foreligger et forslag om vern av Øystesevassdraget, som skal opp i Stortinget våren 2018. De viser til klagevedtaket ved kongelig resolusjon av 5. mars 2018, der deres klage på Olje- og energidepartementets konsesjonsvedtak av 28. august 2017 ikke tas til følge.

3 NVEs vurdering av søknad etter energiloven

3.1 Teknisk og økonomisk vurdering

3.1.1 Bakgrunn

Samnanger transformatorstasjon er et sentral knutepunkt i nettet i dette området, der det går tre 300 kV-ledninger og én 420 kV ledning inn til stasjonen. To 132 kV-ledninger mater inn produksjonen fra eksisterende kraftverk. Totalt er 229 MW vannkraftproduksjon tilknyttet Samnanger transformatorstasjon, og mye av dette er regulert produksjon. Alminnelig forbruk er maksimalt 40 MW, mens Elkem Bjølvfossen normalt trekker 30–40 MW. Dagens transformator har 150 MVA kapasitet (med 20 % permanent overlast) og er i perioder høyt belastet. Det er planer om flere store og små vannkraftverk i området. Til sammen er det gitt konsesjon til ca. 50 MW uregulerbar kraftproduksjon, hvorav Tokagjelet kraftverk utgjør 26 MW.

NVE har behandlet søknader om økt transformatorkapasitet i Samnanger transformatorstasjon tidligere. BKK Nett fikk i 2013 konsesjon til en 300 MVA transformator med omsetning 300(420)/132/22 kV. I 2015 fikk BKK Nett konsesjon til å oppgradere dagens transformator fra 125 til 200 MVA ved å montere vifter og skifte radiatorer, som alternativ til å installere ny transformator inntil faktisk vannkraftvolum ville bli avklart. Montering av vifter har økt ytelsen på eksisterende transformator til 150 MVA, og økt ytelse begrenses av en designfeil i transformatoren. Statnett overtok i 2016 transformatorstasjonen fra BKK Nett og søker om en løsning som ligner den BKK Nett fikk konsesjon til i 2013. Statnett mener det ikke er driftsmessig forsvarlig å tilknytte mer kraftproduksjon før tiltak i transformatoren gjennomføres.

Tabell 1: Oversikt over planlagte kraftverk i området

Prosjekt	Status	MW	GWh	MNOK	Kr/kWh
Tokagjelet	Konsesjon gitt	25,5	76,6	250	3,26
Øystese	Avslått	16,90	44,7	156	3,5
Kvittingen	Installert	6	2		
Aldal	Konsesjon gitt	5,5	18	54,8	3,04
Sædalen11	Konsesjon gitt	4,4	10,3	47,7	4,63
Sandelva	Konsesjon gitt	3,7	9,3	40,5	4,35
Smådalselva	Konsesjon gitt	2,5	7,5	30	4
Frøland	Investeringsbesluttet	2	1,2		
Jarlshaug	Konsesjon gitt	1	7,1	24,8	3,5
Skeie	Konsesjon gitt	0,4	1,44	4,9	3,39
Sætreelva	Konsesjonsfritt	0,4	1,44	5,8	4
Sum uten Øystese		51,40	134,9	458,50	3,40

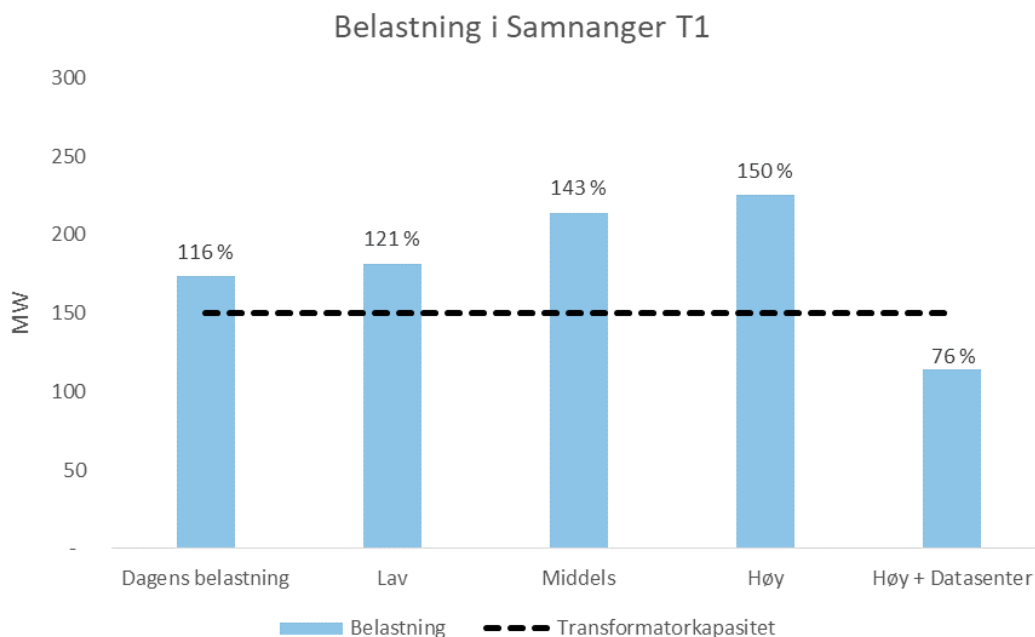
De to største vannkraftverkene er Tokagjelet og Øystese kraftverk. Øystese kraftverk har imidlertid fått endelig avslag på konsesjonssøknaden. Kvittingen kraftverk er oppgradert med 6 MW, men har ikke fått tillatelse til å kjøre med full kapasitet før det er gjort tiltak i nettet. Frøland kraftverk er under rehabilitering, som vil gi 2 MW ekstra. I tillegg har BKK kartlagt et mulig potensial på 25 MW i Fosselva i Kvam.

3.1.2 Behovet for tiltak

BKK Nett sier i sin uttalelse at REGN Datacenters ønsker å etablere et datasenter i Samnanger, med et forbruk på 50–100 MW. Dette reduserer isolert sett behovet for økt transformatorkapasitet. Et datasenter på 100 MW kan føre til at all planlagt produksjon kan tilknyttes uten tiltak. 205 MW regulerbar vannkraft tilknyttet Samnanger stasjon er tilstrekkelig til å dekke dagens forbruk på 80 MW og et nytt datasenter på 100 MW ved langvarig feil på dagens transformator. På den annen side vil tilknytning av et datasenter på 100 MW uten ny transformator kunne gi høyere avbruddskostnader enn i dag. BKK Nett har erfart at Bjølvo kraftverk har vist seg ustabil i øydrift og vil kunne falle ut. Det vil i så fall medføre avbrudd og produksjonstap til en forventet kostnad per time på 7 millioner kroner, uten at nytt datasenter er tatt med i beregningen. BKK Nett mener at lønnsomheten av to transformatorer i drift vil øke dersom datasenteret realiseres. Samnanger kommune er også opptatt av leveringssikkerheten til datalagringscenteret og regionen for øvrig, og ber Statnett vurdere å beholde dagens transformator i drift. Sannsynligheten for langvarig transformatorhavari er imidlertid lav, og det kan også vurderes tiltak i Bjølvo kraftverk for å forbedre kraftverkets evne til å kjøre i øydrift. NVE mener at Statnett på nytt må vurdere hva som er beste løsning, dersom et datasenter blir besluttet og realisert før endelig investeringsbeslutning er fattet for den omsøkte transformatoren.

Det er usikkert hvor mange av vannkraftverkene som blir realisert. NVE har vurdert ulike scenarier, basert på utbyggingskostnader og status, og et scenario der et stort datasenter (100 MW) etableres:

- Lav: Kvittingen og Frøland (6 MW)
- Middels: Kvittingen, Frøland, Tokagjelet, Aldal, Jarlshaug og Skeie (40,4 MW)
- Høy: Alle kraftverk utenom Øystese (51,4 MW)
- Høy + Datasenter

Figur 1 Maksimal belastning i 300/132 kV-transformator i Samnanger i dag og med ulik grad av vannkraftutbygging

I 2015–2016 var innmatingen over kapasiteten i 1,4 % av tiden, og dette vil øke til 13 % i middels-scenarioet. Etter dagens regelverk er hovedregelen at det ikke anledning til å ha spesialregulering som varig løsning på kapasitetsproblemene. Både Statnett og BKK Nett mener derfor det ikke er driftsmessig forsvarlig å tilknytte mer produksjon i Samnanger før det er gjennomført tiltak som øker kapasiteten. NVE er enig i denne vurderingen.

3.1.3 Vurdering av omsøkt løsning og alternativer

Statnett søker om en ny 300 MVA transformator med omsetning 300(420)/132 kV, og de ønsker å beholde dagens transformator som kald reserve. Tiltaket krever omlegging av ledninger inn mot og inne på stasjonen. NVE er enig i Statnetts vurderinger av at ny transformator må være omkoblbar, for å ta høyde for framtidig spenningsoppgradering av stasjonen. Ytelsen 300 MVA mener vi også er fornuftig med tanke på usikkerheten omkring framtidig kapasitetsbehov og relativt liten kostnadsøkning sammenlignet med 250 MVA. BKK Nett mener dagens transformator fortsatt bør være i drift, både fordi de mener Statnetts løsning er dyrere enn det de oppgir, og at to transformatorer i drift vil gi bedre forsyningsikkerhet. Statnett kommenterer at de negative konsekvensene ved feil på transformator og langvarig øydrift, ikke veier opp for merkostnadene med å etablere nye felt. Dersom nytten av å ha to transformatorer i drift øker, kan Statnett sette dagens transformator i drift på et senere tidspunkt. NVE er enig i Statnetts vurdering, da merkostnadene med nye felt er høyere enn de forventede, reduserte avbruddskostnadene.

Statnett har vurdert flere alternative nettløsninger for å tilknytte ny kraftproduksjon:

- Å endre kjøling på dagens transformator fra luftkjølt til olje- og luftkjølt vil kunne øke innmatingskapasiteten fra 150 til 174 MVA sommerstid til en kostnad anslått av BKK Nett til 3–6 mill. kr. Statnett mener kostnaden er noe høyere, samtidig som tiltaket kun gir en liten økning i kapasiteten og vil kreve over én måneds utkoblingstid.
- Å skifte kjerne på dagens transformator kan gi økt kapasitet fra 150 til 220 MVA til en kostnad beregnet til 11–18 mill. kr. Dette vil kreve utkoblinger på rundt tre måneder, der forbruket må dekkes av lokal produksjon (øydrift). Dette vil gi avbruddskostnader og produksjonstap på 44 mill. kr., jf. tidligere vurderinger. Statnett mener kapasitetsøkningen er usikker, og at de uansett må investere i ny transformator i 2040.
- En ny 132 kV kraftledning mellom Ålvik og Granvin vil avlaste dagens transformator, men løsningen krever investeringer mellom Voss og Evanger. Den samlede investeringskostnaden vil være i størrelsesorden 150–170 mill. kr.

Statnett har forkastet disse løsningene, og mener ny transformator i Samnanger stasjon er beste løsning. Alternativet er å ikke tilknytte ny kraftproduksjon, om det ikke er samfunnsøkonomisk rasjonelt. Dersom nytt forbruk skal tilknyttes innen utgangen av 2021, må Statnett bestille ny transformator i 2019/2020 for å gjøre dette mulig, og mener de vanskelig kan ta hensyn til usikkert, framtidig forbruk (datasentral). NVE er enig med Statnett i hvilke alternativer som er aktuelle i den videre vurderingen.

Etter NVEs vurdering ligger Statnetts beregnede investeringskostnaden på til sammen 72 mill. kr. innenfor spennet til andre lignende prosjekter under bygging og planlegging. Ifølge Statnetts beregninger vil omsøkte tiltak gi en netto nåverdi på 5 mill. kr. Det er 23 mill. kr. høyere enn nullalternativet, som går ut på reinvestere i dagens transformator med 150 MVA ytelse i 2040. Statnett har utført en sensitivitetsanalyse som konkluderer med at lønnsomheten i ny transformator avhenger

av om Tokagjelet kraftverk blir realisert, da de øvrige kraftverkene ikke er store eller lønnsomme nok til alene å forsvare nettinvesteringen.

NVE har beregnet nåverdien av reinvesteringskostnadene (nullalternativet) til 28 mill. kr. med 4 % kalkulasjonsrente. Nåverdien av kraftproduksjonen i Tokagjelets restlevetid ut over 40 år har vi beregnet til 17 mill. kr. Nåverdien av økte drifts- og vedlikeholdskostnader med å holde eksisterende transformator i reserve har vi beregnet til 6 mill. kr., mens nytten mener vi bør inngå som en positiv, ikke-prissatt konsekvens i de økonomiske analysen.

NVE har videre foretatt egne beregninger av verdien av ny kraftproduksjon og å øke transformorkapasiteten, basert på følgende forutsetninger: 40 års økonomisk levetid, 6 % kalkulasjonsrente for produksjon og 4 % for nett, elsertifikatpris på 15 øre/kWh og NVEs kraftprisbane fra 2016. NVEs beregninger av tiltakets lønnsomhet forutsetter at alle investeringer i nett og vannkraft skjer i 2020 og kraftverkene idriftsettes i 2020. 3,2 GWh årlig produksjonen fra Frøland og Kvittingen realiseres når transformatoren oppgraderes. Basert på dette har NVE sammenlignet våre og Statnetts beregninger med realisering av Tokagjelet, Aldal, Skeie og Jarlshaug.

Tabell 2: Sammenligning av de samfunnsøkonomiske vurderingene til Statnett og NVE

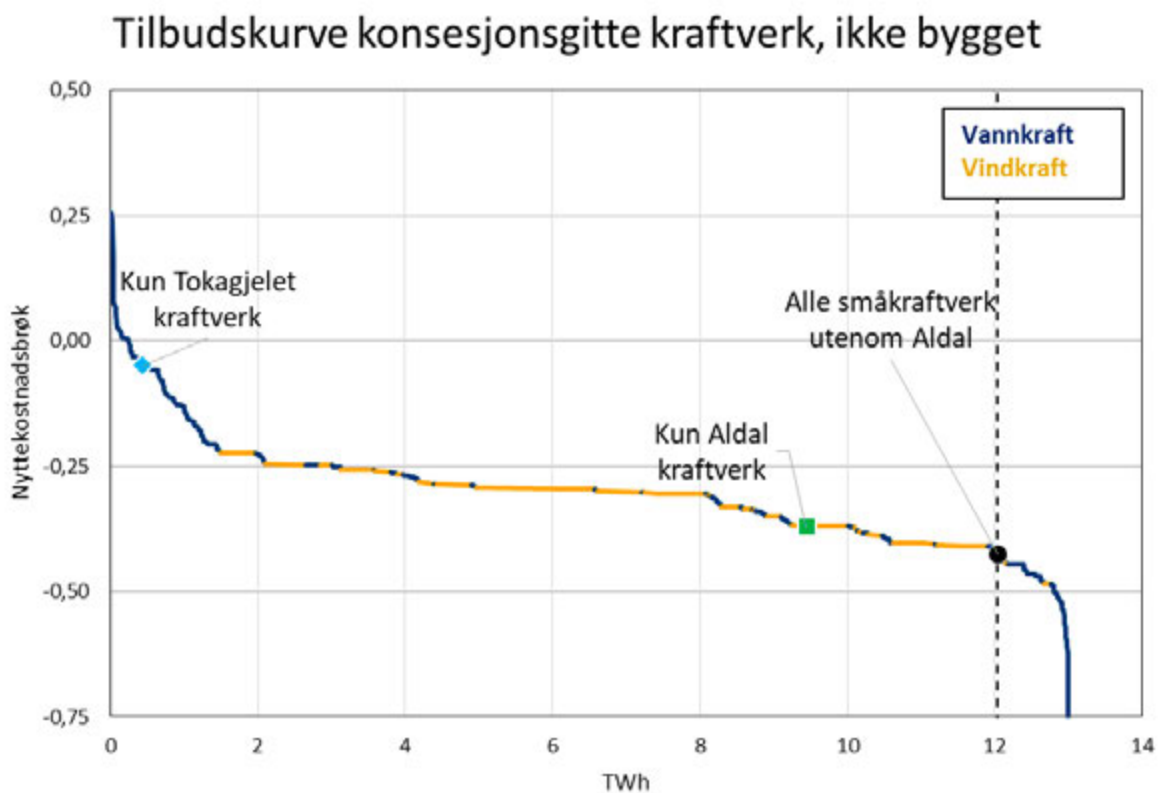
Sammenligning NVE og Statnett	Nullalternativet		Utbyggingsalternativet	
	Statnett	NVE	Statnett	NVE
<i>Prissatte virkninger</i>				
Investeringskostnad	0	0	-66	-72
Reinvesteringskostnad	-18	-27	-4	-10
Verdien av ny kraftproduksjon	0	0	63	185
Restverdi	0	0	16	17
Drift og vedlikehold reserve	0	0	-4	-6
Sum	-18	-27	5	115
Sammenlignet med nullalternativet	0	0	23	142
<i>Ikke-prissatte virkninger</i>				
Forsyningsikkerhet	0	0	0	+
Miljø	0	0	-	Ikke vurdert
Spesialregulering	0	0	Ikke vurdert	+

Både Statnett og NVE konkluderer med at utbyggingsalternativet er mer lønnsomt enn nullalternativet, men NVE har beregnet nåverdien til 142 mill. kr, mot Statnetts 23 mill. kr. Dette skyldes at NVE har forutsatt en elsertifikatpris på 15 øre/kWh, mens Statnett legger til grunn ca. 5 øre/kWh, og at NVE benytter 4 % kalkulasjonsrente på nett, mens Statnett bruker 6 %. NVE har altså beregnet en høyere verdi av ny kraftproduksjon enn Statnett.

NVE mener på bakgrunn av dette at tiltaket uten tvil er lønnsomt med realisering av Tokagjelet, Aldal, Skeia og Jarlshaug. De ikke-prissatte virkningene av å beholde dagens transformator i reserve har en positiv verdi, og tiltaket vil gi reduserte spesialreguleringskostnader sammenlignet med i dag. Det er derfor etter NVEs vurdering fornuftig å beholde transformatoren som reserve.

3.1.4 Krav til kraftutbygging

Statnett mener at Tokagjelet kraftverk må realiseres for at tiltaket skal være lønnsomt. NVEs egne vurderinger viser at Tokagjelet kraftverk er tilstrekkelig for at tiltaket skal bli lønnsomt. Dersom kun Aldal, Skeie og Jarlshaug blir realisert, viser NVEs beregninger tiltaket blir 2 mill. kr. mer lønnsomt enn nullalternativet. NVE benytter en litt annen metodikk i vurderingene enn Statnett, og sammenligner prosjektøkonomien til tiltaket med andre konsesjonsgitte tiltak som ikke er utbygd, jf. figur 2 nedenfor. Tiltaket skal i henhold til denne metodikken ikke ha dårligere økonomi enn de 20 % dårligste prosjektene i sammenligningsgrunnlaget. Tokagjelet og Aldal har bedre lønnsomhet enn de øvrige prosjektene. Dersom de sistnevnte prosjektene blir realisert, ligger tiltaket på grensen til de 20 % dårligste prosjektene i sammenligningsgrunnlaget, selv om de samlet gir større produksjon enn Aldal kraftverk alene.

Figur 2 Nyttekostnadsbrøk av tiltaket med ulik grad av vannkraftutbygging

Lønnsomheten med realisering av alle småkraftverkene utenom Aldal er svært usikker, slik at NVE vurderer det som sannsynlig at tiltaket får negativ nåverdi, dersom verken Tokagjelet (25,5 MW / 77 GWh) eller Aldal (5,5 MW / 18 GWh) blir realisert. NVE mener at tiltaket kun bør gjennomføres dersom Tokagjelet eller Aldal kraftverk fatter endelig investeringsbeslutning.

3.1.5 Økt forbruk

Dersom datasenter med forbruk på 50–100 MW blir realisert, kan det ifølge Statnett fjerne behovet for ny transformator. Samtidig er det ikke kjent hvilke krav et datasenter vil ha til forsyningssikkerhet og hvilke reserveløsninger de ev. har. NVE legger til grunn at Statnett vurderer behovet for økt transformorkapasitet, dersom utbygging av datasenter blir besluttet før de har bestilt ny transformator.

3.2 Virkninger for miljø og arealbruk

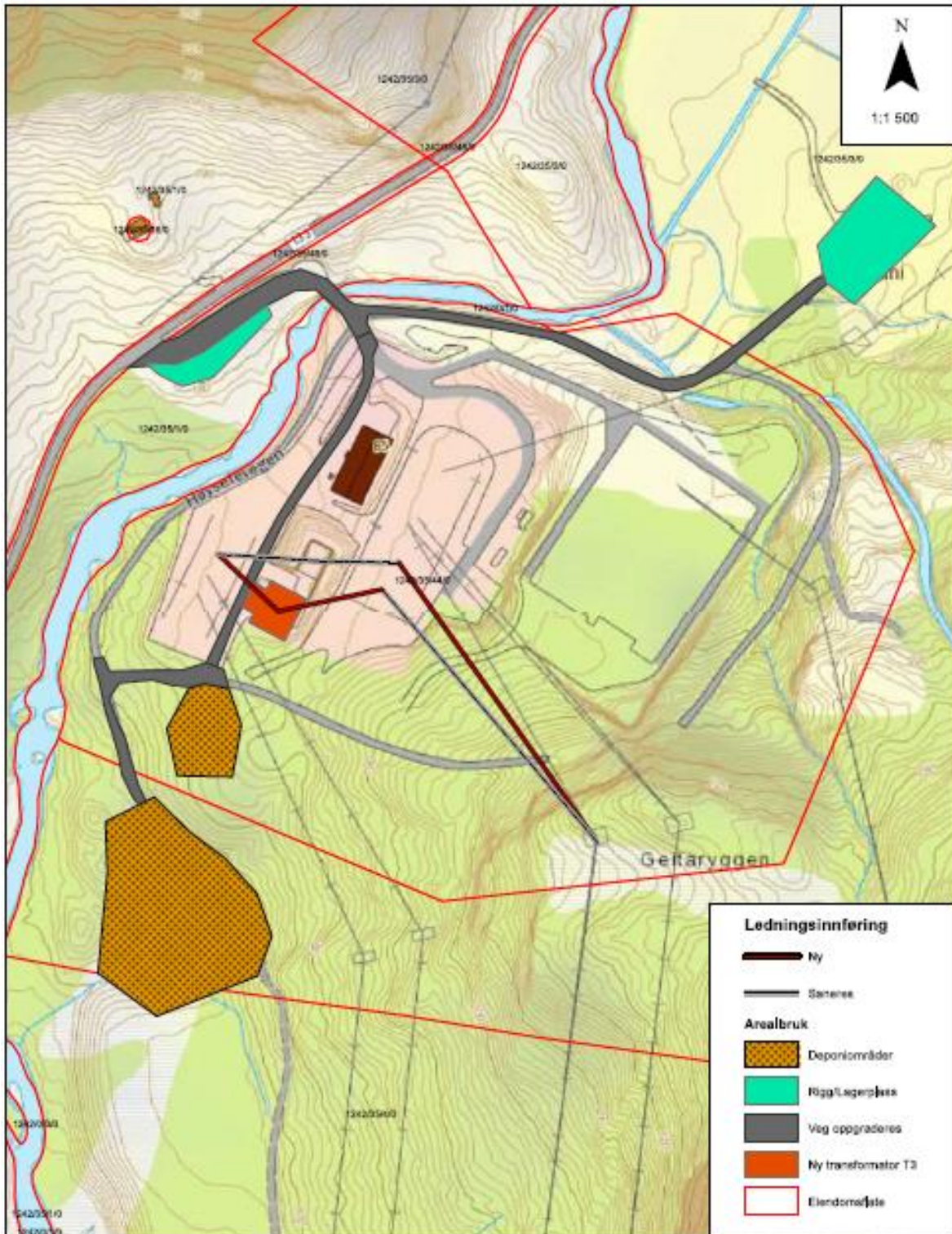
3.2.1 Beskrivelse av inngrepene

Ny transformator vil plasseres i en ny sjakt inne på eksisterende stasjonstomt med grunnflate 22x18 m² og 11 meters høyde. I tillegg innebærer tiltaket omlegging av eksisterende ledninger og etablering av permanent massedeponi sør for stasjonen. All arealbruk går fram av figur 3.

Statnett vil benytte eksisterende driftsveier i området i forbindelse med anleggsarbeidene, og de vil foreta nødvendige, mindre oppgraderinger av veiene.

Det permanente deponiet som Statnett søker om sør for stasjonen er planlagt med en kapasitet på ca. 3300 m³ masser, og vil medføre en fylling som kan være inntil fire meter over dagens terrengnivå. Eksisterende masser/topplag planlegger Statnett å legge til side i ranker før deponering, og deponiområdene og andre inngrep utenfor stasjonsgjerdet vil revegeteres iht. Statnetts egen håndbok for terrengbehandling. Behov for sedimentbasseng og andre tiltak mot avrenning til vassdrag vil vurderes fram mot anleggsstart. Nærmere geotekniske undersøkelser kan avdekke behov for mindre endringer og forsterkninger, og om det finnes forurenset grunn eller udetonert sprengstoff i grunnen. Rigg- og lagerplass ved Kråna, nordøst for stasjonen, vil opparbeides med lag av knuste masser over masseparasjonsduk.

BKK Nett står i dag som eier av stasjonstomten, men planen er at Statnett og BKK Nett skal eie hver sin del. I tillegg berøres to andre grunneiere av tiltakene utenfor stasjonstomten.

Figur 3 Midlertidig og permanent arealbruk (Kilde: Konesjonsøknad av 5. desember 2017)

3.2.2 Visuelle virkninger og arealbruk

Samnanger kommune er positiv til Statnetts planer, inkludert riggplass og permanent deponi. De er imidlertid kritisk til at Statnett får erverve arealene til massedeponering ved ekspropriasjon, da det kan få negativ virkning på muligheten for realisering av datalagringscenteret de ønsker å legge til rette for i

samme område. Statnett kommenterer at deponiet bør ligge sør for anleggsområdet for å unngå massetransport gjennom stasjonsområdet, som vil minimere kostnader og belastning på vei og miljø. De skisserte lokalitetene er også valgt ut fra terrengformasjonen, men Statnett er positive til gjenbruk av massene eller alternativ plassering av deponiet sør for stasjonen, om dette kan skje i enighet med grunneier og kommunen.

NVE registrerer at Samnanger kommune først og fremst er negativ til ekspropriasjon av arealene, og ikke til deponiene i seg selv. Kommunen har per telefon opplyst at det ikke vil være noe problem med plasseringen av det sørligste deponiet i samme området som datalagringscenteret, om deponiet etableres først. Dersom Statnett derimot får ekspropriasjonstillatelse til å etablere sitt deponi etter at datalagringscenteret er realisert, vil det oppstå en konflikt. Kommunen ønsker at det kan inngås avtale mellom Statnett og grunneier som tar høyde for rekkefølgen. Det vil ikke være noe problem å finne bruksområder eller alternative deponiområder for massene i nærområdet, mener Samnanger kommune. Om alle, eller deler av massene må tas ut i forbindelse med etablering av datalagringscenteret, mener NVE at uttak av masser bør behandles av Samnanger kommune i medhold av plan- og bygningsloven. I dette tilfellet, der det foreligger kommunale planer om å utnytte arealene til andre formål, vil det være lite hensiktsmessig at NVE skal godkjenne endringer i massedeponiene. Vi viser for øvrig til kapittel 4, der søknad om ekspropriasjon vurderes nærmere.

BKK Nett mener at den planlagte transformatorcellen til den nye transformatoren T3 vil komme i konflikt med 132 kV-ledningen mot Norheimsund. Statnett kommenter at de ikke har avdekket noen konflikt, men at de vil vurdere tiltak som strammere line, støtteisolatorer eller lignende om den vertikale avstanden blir for liten. NVE forventer at Statnett iverksetter nødvendige tiltak for å sikre tilstrekkelig avstand til nærliggende ledninger.

Hordaland fylkeskommune oppfordrer Statnett til å finne bruksområder for overskuddsmasser framfor å etablere deponier i terrenget. Fylkesmannen i Hordaland er negativ til de planlagte deponiområdene, da de blant annet mener det får negative landskapsvirkninger. Nødvendige tiltak for å hindre avrenning til vassdraget og potensiell naturfare, frykter de vil kunne påvirke landskapet og vassdraget og må vurderes i konsesjonsbehandlingen. Statnett skriver i søknaden at grunneiere ønsker at overskuddsmasser benyttes til å forsterke veier i området, og Statnett vurderer muligheten for å etterkomme ønsket. NVE mener i utgangspunktet at det ville ha vært positivt om overskuddsmassene kan benyttes til andre formål lokalt, og legger til grunn at Statnett vurderer dette i samråd med grunneiere og kommunen. Samtidig mener vi at det planlagte massedeponiet ikke vil få store, negative landskapsvirkninger, jf. beskrivelsen ovenfor, om området istandsettes på en god måte etter etablering av deponiet. I en eventuell konsesjon vil det stilles det krav om at Statnett skal utarbeide en miljø-, transport- og anleggsplan, der de blant annet skal beskrive hvordan de vil istandsette områdene etter at tiltaket er gjennomført. Planen må ev. tilpasses planene om et datalagringscenter, i den grad det foreligger mer informasjon når planen sendes inn. Som tidligere nevnt, finner NVE det hensiktsmessig at Samnanger kommune behandler søknad om uttak av masser eller endring av deponiområdet, i forbindelse med den eventuelle kommunale behandlingen av datalagringscenteret.

Den nye transformatorsjakten med dimensjonene beskrevet i kap. 3.2.1, vil plasseres sør/sør-vest for eksisterende anlegg og bygg, innenfor stasjonstomten. Et elleve meter høyt, nytt bygg vil være godt synlig i området nærmest stasjonen. Samtidig er området allerede påvirket av eksisterende anlegg, som både består et 375 m², tre etasjers kontrollbygg med transformatorer og store utendørsanlegg. Områdets karakter vil derfor ikke bli vesentlig endret som følge av den nye transformatorsjakten. Vi vurderer derfor de visuelle endringene som relativt små.

Ledningsomleggingene inn til stasjonen vil etter NVEs vurdering gi ubetydelige visuelle virkninger og virkninger for arealbruk.

3.2.3 *Naturmangfold og verneområder*

Opplysninger i søknaden, innkomne høringsuttalelser og søk i Naturbase viser ingen særlige naturverdier (naturtyper eller arter av nasjonal interesse) i området rundt Samnanger transformatorstasjon. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal lovens prinsipper i §§ 8–12 legges til grunn ved utøving av offentlig myndighet. Sett i lys av at tiltakets forventede risiko for skade på naturmiljøet er liten, mener NVE at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig og i samsvar med naturmangfoldloven § 8. På denne bakgrunn mener vi også at hensynet til naturmangfoldloven § 9–12 er ivaretatt.

Området ligger i det vernede vassdraget Frølandselvi, som er varig vernet mot vannkraftutbygging. Det er et 96 km² stort verneområde der variert landskap med høyfjell, store daler med gårdsdrift og dalsider med nedskjæringer er vernegrnlaget. Storelva som passerer stasjonsområdet renner ut i Frølandselva én km før stasjonen. Tiltakene vil etter NVEs vurdering, ikke ha vesentlig betydning for verneverdiene så lenge avrenning til vassdraget unngås.

Fylkesmannen i Hordaland mener de planlagte deponiområdene kan føre til avrenning til det verna vassdraget. De forventer at det vil bli nødvendig med ytterligere inngrep for å unngå forurensning og potensiell naturfare, jf. vurderingen av landskapsvirkninger i kap. 3.2.2. NVE er enig med fylkesmannen i at avrenning fra massedeponi kan forekomme, og det er viktig at det i størst mulig grad forhindres. Om anleggsarbeidet planlegges og gjennomføres på en god måte, mener NVE at avrenning til vassdraget kan forhindres. Forutsatt at dette ivaretas, vil det i seg selv ikke være til hinder for at deponiet kan etableres. Som tidligere beskrevet, vil NVE i en eventuell konsesjon stille krav om at Statnett skal utarbeide en miljø-, transport- og anleggsplan, der de også skal beskrive hvordan de skal sikre mot avrenning fra massedeponi til vassdraget. Planen skal godkjennes av NVE før Statnett kan sette i gang anleggsarbeidet, og arbeidet vil følges opp i anleggsperioden.

3.2.4 *Kulturminner*

Ca. 500 meter sør for stasjonen og ca. 300 meter sør for det planlagte massedeponiet ligger kulturminnet Engjalistølen, men Statnett opplyser at denne lokaliteten ikke blir berørt av anleggsarbeidet. Samnanger kommune påpeker at planlagt rigg- og lagringsområde ligger i et område med en SEFRAK-registrering, men at kulturminnet ikke har stor verneverdi. Statnett kommenterer at området med SEFRAK-registreringen allerede er opparbeidet, og de vil ikke utvide området på en slik måte at det kommer i konflikt med den registrerte grunnmuren etter gården Kråni. Etter NVEs vurdering vil Statnetts planer få ubetydelige negative virkninger for kulturminner.

3.2.5 *Skred og flom*

Samnanger kommune anbefaler Statnett å bruke overskuddsmasser til ledevoll, for å redusere risikoen for skred. De påpeker at det største deponiområdet ligger i et aktsomhetsområde for flom og flomskred, og de frykter at en fylling på myrjord kan gi oppstuing av vann og endre løpet til eventuelle jord-, flom- eller sørpeskred. Kommunen anbefaler at den naturlige avrenningen ledes bort eller dreneres, og at det sikres mot skade som følge av skred. Statnett opplyser at myrmasser vil fjernes før deponering og brukes som toppmasser til revegetering av deponiet. NVE viser til at deponiområdet ligger innenfor aktsomhetsområde for skred, og at det derfor ikke kan utelukkes at det går skred mot området. Terrengheving på fire meter kan i verste fall endre skredbanen. Vi legger til grunn at Statnett

i en miljø-, transport- og anleggsplan beskriver hvordan de kan unngå å øke skredfaren i området. I dette arbeidet skal Statnett benytte fagkyndig kompetanse på skred, og framlegge dokumentasjon som viser at det er gjort.

Fylkesmannen i Hordaland anbefaler at Statnett pålegges å vurdere hensyn til ras og flom i området, og at eventuelle vilkår knyttet til slike tiltak innarbeides i konsesjonsvedtaket. Statnett kommenterer at de er kjent med at stasjonen ligger i et område som nå er definert med risiko for flom og skred, men vurderer at utbyggingsplanene ikke vil medføre økt fare eller sårbarhet for flom og skred, sammenlignet med dagens situasjon. Avhengig av volum, massenes egenskaper og potensialet for partikkelavrenning, vil Statnett justere plassering og utforming av deponi. De viser til søknaden, der de har skissert et avsatt areal til mulig sedimentering innenfor arealet til det sørligste deponiområdet, som vil opparbeides ved behov. Dette vil ikke medføre inngrep nærmere vassdraget enn dagens stasjon. De viser til at anleggsperioden vil tilpasses for å minimere faren for snø-/sørpeskred og steinsprang.

I NVE Atlas, som blant annet viser aktsomhetsområder for flom, framgår at potensiell maksimal vannstandstigning er 4,4 meter over normalvannstand. Deponiområdet ser etter NVEs vurdering ut til å ligge utenfor flomsonen, om det skulle oppstå en slik vannstigning. NVE legger til grunn at stasjonen allerede ligger i et område som er utsatt for flom og skred, men at tiltaket ikke vil øke denne risikoen. Vi legger til grunn at Statnett i en miljø-, transport- og anleggsplanbehovet beskriver aktuelle tiltak for å beskytte stasjonen mot naturfare innenfor rammene av konsesjonen. Større sikringstiltak som får vesentlige virkninger for andre parter, vil Statnett eventuelt måtte søke om konsesjon for.

3.3 Konklusjon

NVE vurderer at ny 300 MVA 300(420)/132 kV transformator i Samnanger transformatorstasjon er en fornuftig løsning, under forutsetning av at enten Tokagelet eller Aldal kraftverk realiseres, etter en samlet vurdering av alternative løsninger.

Etter NVEs vurdering vil etablering av en ny transformator inn på området til Samnanger transformatorstasjon få små konsekvenser for allmenne og private interesser. Det samme gjelder ledningsomleggingene inn til stasjonen. Etableringa av midlertidig rigg- og lagerområde vil kun ha midlertidige arealvirkninger. Permanente massedeponi sør for stasjonen vil medføre endring i terrenget den plasseres i, med inntil fire meters fylling. Om noe av massene kan benyttes lokalt er det positivt, men samlet mener NVE at de negative virkningene av deponiene vil være moderate i dette området. NVE forutsetter at Statnett påser at deponiene etableres på en slik måte at de ikke øker risikoen for skred eller medfører avrenning til vassdraget. Etter NVEs syn vil ikke de omsøkte massedeponiene være til hinder for et eventuelt datasenter i samme område, om deponiene etableres først. Dersom datalagringscenteret kommer før deponiene, vil det være nødvendig å finne alternativt areal eller anvendelse av massene. Om det skulle være tilfelle, forutsetter NVE at Statnett eventuelt søker om konsesjon til et alternativt deponiareal eller deponerer massene i andre godkjente deponier.

NVE vil sette vilkår om at utbyggingen forutsetter at enten Tokagelet eller Aldal kraftverk fatter endelig investeringsbeslutning, da lønnsomheten til tiltaket forutsetter utbygging av ny kraftproduksjon i området. For det tilfelle at det besluttes å bygge et datalagringscenter med stort uttak (50–100 MW) i samme område før Statnett har bestilt ny transformator, setter vi vilkår om at behovet for ny transformator revurderes i lys av kapasitetsbehov og forsyningssikkerhet.

Videre vil NVE sette vilkår om at Statnett skal utarbeide en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan), som skal godkjennes av NVE før anleggsstart. Planen skal blant annet beskrive eventuelle tiltak

som er nødvendige for å hindre avrenning fra masser til vassdraget. Den skal også beskrive hvordan arbeidet skal gjennomføres, slik at for eksempel økt fare for jord-, flom- eller sørpeskred kan unngås. I dette arbeidet skal Statnett benytte fagkyndig kompetanse, og det må i MTA-planen legges fram dokumentasjon på at det er gjort. I planen skal Statnett også beskrive tiltak som kan være aktuelle for å beskytte stasjonen mot flom.

NVE vil på dette grunnlaget gi Statnett SF konsesjon etter energiloven § 3-1 til å bygge og drive en ny 300(420)/132 kV transformator med ytelse 300 MVA i Samnanger transformatorstasjon. Det gis samtidig tillatelse til å ha eksisterende transformator stående som kald reserve og legge om ledninger inn til stasjonen, utbedre veier og etablere midlertidige rigg- og lagerplasser og permanent massedeponi utenfor stasjonstomten.

4 NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønssak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler. NVE forutsetter at tiltakshaver forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere jf. oreigningslova § 12.

4.1 Hjemmel

Statnett har i medhold av ekspropriasjonsloven § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for nødvendig ferdsel, transport og deponering av masser. Ekspropriasjonsloven § 2 nr.19 gir hjemmel til å ekspropriere *«så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.»*

Bestemmelsen gir NVE hjemmel til å samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrettigheter for å bygge og drive de omsøkte anleggene. Tre grunneierne er berørt av de tiltakene som NVE gir konsesjon til.

4.2 Omfang av ekspropriasjon

Søknaden gjelder ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift av de elektriske anleggene, herunder rettigheter for all nødvendig ferdsel, transport og deponering av masser.

NVE legger til grunn at det kun er aktuelt å erverve bruksrett til midlertidig rigg- og lagerplass, til oppgradering av veier og til å ha masser liggende permanente på de skisserte arealene. Disse eies av privatpersoner. Ledningsomleggingene, etablering av ny transformator og det nordligste massedeponiet vil skje innenfor stasjonseiendommen, som per i dag er BKK Netts eiendom. Statnett har inngått avtale med BKK Nett om disse arealene.

4.3 Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter oreigningslova § 2 annet ledd: *«Vedtak eller samtykke kan ikke gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.»* Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

4.3.1 *Vurderinger av virkninger av tiltaket*

Vi viser til kapittel 3 for vurdering av virkningene av de omsøkte inngrepene og alternative løsninger.

4.3.2 *Vurdering av om inngrepet uten tvil er til mer gagn enn til skade*

Interesseavveiningen i denne saken innebærer at hensynet til samfunnets interesse i forsyningssikkerhet og verdien av ny kraftproduksjon avveies mot hensynet til grunneiere eller rettighetshavere som blir berørt og til andre allmenne interesser knyttet til miljø i vid forstand, se kapittel 3.

Enkeltpersoner blir i varierende grad direkte berørt av bygging og drift av de anleggene vi gir konsesjon til. NVE mener i utgangspunktet at de samfunnsmessige fordelene ved dette tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver. Etter vår vurdering vil etablering av massedeponiene ikke hindre anvendelse av massene til annet formål lokalt, eller umuliggjøre bruken av arealene til annet formål, som for eksempel datasenter.

Samtidig registrerer vi at Samnanger kommune er kritisk til at Statnett får ekspropriasjonstillatelse til permanent massedeponi og dermed får en rettighet til et areal hvor det potensielt kan bli oppført et datasenter før Statnetts massedeponi etableres. Samnanger kommune eier ikke selv disse arealene, som berører eiendommene gnr./bnr. 35/3 og 35/4. NVE ser at Samnanger kommunes bekymring for rekkefølgen av tiltakene er en relevant problemstilling, som vanskeliggjøres om Statnett meddeles ekspropriasjonstillatelse til deponiet på samme areal som datalagringscenteret.

NVE mener at de samfunnsmessige fordelene med anleggene utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre, og har derfor konkludert med at det kan gis konsesjon til anleggene. Samtidig mener vi at Statnett ikke bør meddeles ekspropriasjonstillatelse til massedeponiene, da ulempene av et ekspropriasjonsvedtak for en eventuell etablering av et datalagringscenter før massedeponiet, vil kunne gi Statnett rettigheter som i ytterste konsekvens kan være i direkte konflikt med datalagringscenteret. Om massedeponiene skulle vise seg å komme i konflikt med et datalagringscenter under etablering, mener vi at Statnett må vurdere alternative arealer for massedeponi. Til de øvrige tiltakene vi gir konsesjon til, mener vi at Statnett også bør gis ekspropriasjonstillatelse.

4.4 NVEs samtykke til ekspropriasjon

Det foreligger grunnlag etter ekspropriasjonsloven § 2 annet ledd, jf. § 2 nr. 19 til å gi samtykke til ekspropriasjon for de anleggene Statnett har søkt om utenfor stasjonstomten, med unntak av et permanent massedeponi sør for stasjonstomten. NVE viser til vedtak om samtykke til ekspropriasjon, ref. NVE 201709940-19.

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. oreigningslova § 16.

NVE forutsetter at Statnett forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.

4.5 Forhåndstiltredelse

Statnett søker også om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25. Forhåndstiltredelse innebærer at tiltakshaver kan sette i gang anleggsarbeidet før skjønn er avholdt/erstatning er fastsatt.

Normalt forutsetter samtykke til forhåndstiltredelse at skjønn er begjært. NVE har foreløpig ikke realitetsbehandlet denne delen av søknaden, og vil avgjøre søknaden om forhåndstiltredelse når skjønn eventuelt er begjært.

Vedlegg A - Oversikt over lovverk og behandlingsprosess

A.1 Energiloven

For å bygge, eie og drive elektriske anlegg kreves det konsesjon etter energiloven § 3-1. NVE er delegert myndighet til å treffe vedtak om å bygge og drive elektriske anlegg, herunder kraftledninger og transformatorstasjoner.

A.2 Ekspropriasjonsloven

Tiltakshaver har også søkt om ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse etter oreigningslova. I utgangspunktet skal tiltakshaver forsøke å inngå minnelige avtaler med grunneiere og rettighetshavere for å sikre seg nødvendige rettigheter til bygging, drift og vedlikehold av de elektriske anleggene. For det tilfelle det ikke er mulig å inngå minnelige avtaler med alle grunneiere og rettighetshavere, vil det være nødvendig med ekspropriasjonstillatelse for å kunne gjennomføre tiltaket. Etter oreigningslova § 2 nr. 19 er kraftliner, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg mulige ekspropriasjonsformål. I tillegg til ekspropriasjon er det vanlig å søke om forhåndstiltredelse etter oreigningslova § 25, som innebærer en tillatelse til å iverksette ekspropriasjonsinngrep før det foreligger rettskraftig skjønn. Det er NVE som er ansvarlig for behandlingen etter oreigningslova.

A.3 Samordning med annet lovverk

A.3.1 Plan- og bygningsloven

Kraftledninger og transformatorstasjoner med anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1 er ikke omfattet av lovens plandel. Lovens krav til konsekvensutredninger og krav til kartfesting gjelder fortsatt. Unntaket betyr at:

- konsesjon kan gis uavhengig av planstatus
- det ikke skal utarbeides reguleringsplan eller gis dispensasjon
- det ikke kan vedtas planbestemmelser for slike anlegg

Vedtak om elektriske anlegg som krever anleggskonsesjon skal kun fattes av energimyndighetene. De øvrige myndigheter er høringsinstanser. Statlige, regionale og lokale myndigheter får etter ikrafttredelse av den nye loven innsigelsesrett og klagerett på NVEs konsesjonsvedtak etter energiloven, jf. energiloven § 2-1.

Behandlingsreglene for kraftledninger skal praktiseres for elektriske anlegg med tilhørende konstruksjoner og nødvendig adkomst. Dette innebærer at adkomstveier som er nødvendig for driften av energianleggene skal inntegnes på konsesjonskartet, behandles samtidig med anlegget for øvrig og inngå i konsesjonsvedtaket. Disse skal ikke behandles etter plan- og bygningsloven, under forutsetningen at disse veiene gis en betryggende behandling etter energiloven, der berørte interesser gis mulighet for å gi sine innspill. Veier som ikke inngår i prosessen fram til konsesjonsvedtaket, skal framlegges i detaljplaner som følger opp konsesjonsvedtaket, eller behandles av kommunene etter plan- og bygningsloven.

Selv om nettanlegg kan etableres uavhengig av innholdet i eksisterende arealplaner, betyr ikke at det er likegyldig for utbygger eller NVE hvilken arealbruk som berøres og hvilke planer som foreligger. Eksisterende bruk av arealene er som før en viktig del av de reelle hensynene som skal ivaretas når alternative traseer vurderes og en konsesjonsavgjørelse fattes. Foreliggende regulering til vern kan for

eksempel være en viktig grunn til å unngå dette arealet, men planen gir ingen absolutte krav om å unngå arealet.

Elektriske anlegg som er unntatt fra plan- og bygningsloven skal i kommunale plankart fremtre som hensynssoner, noe som betyr at det skal registreres kraftledninger med tilhørende byggeforbudssoner i samsvar med regelverket til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. På kart vil ledninger være vist som et skravert område. Tidligere framstilling av ledninger som planformål (spesialområde, fareområde) med egne farger skal fases ut. Planformål ved ledninger skal framstilles ut fra forutsatt bruk av arealet i området for øvrig.

Kraftledninger med anleggskonsesjon er også unntatt fra byggesaksdelen i plan- og bygningsloven. Unntaket gjelder elektriske anlegg, som er en fellesbetegnelse på elektrisk utrustning og tilhørende byggtekniske konstruksjoner. Konstruksjoner som ikke har betydning for drift og sikkerhet ved de elektriske anleggene vil derfor omfattes av byggesaksbestemmelsene. Enkelte byggverk tilknyttet transformatorstasjoner vil dermed fortsatt kunne kreve byggesaksbehandling fra kommunen. I denne saken har ikke Statnett søkt om slike byggverk.

A.3.2 Kulturminneloven

Alle fysiske inngrep som direkte kan påvirke kulturminner eller kulturlandskap, skal avklares mot kulturminneloven (kulml.) før bygging. Generelt skal det være gjennomført undersøkelser i planområdet for å avdekke mulige konflikter med automatiske fredete kulturminner, jf. kulml. § 9. Eventuelle direkte konflikter mellom det planlagte tiltaket og automatisk fredete kulturminner, må avklares gjennom en dispensasjonssøknad etter kulturminneloven.

A.3.3 Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven omfatter all natur og alle sektorer som forvalter natur eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen.

Lovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Loven skal gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, helse og trivsel, både nå og i framtiden, også som grunnlag for samisk kultur. Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper. Loven fastsetter videre forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet føre-var-prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

Prinsippene i naturmangfoldloven skal trekkes inn i den skjønsmessige vurderingen som foretas når det avgjøres om konsesjon etter energiloven skal gis, til hvilken løsning og på hvilke vilkår. I henhold til naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Det skal fremgå av begrunnelsen hvordan prinsippene om bærekraftig bruk er anvendt som retningslinjer. Tiltakets betydning for forvaltningsmål for naturtyper, økosystemer eller arter, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5 drøftes der det er aktuelt. Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 20.09.2018

Vår ref.: 201709940-20

Arkiv: 611

Dykkar dato:

Dykkar ref.:

Sakshandsamar:

Tanja Midtsian

22959493/tcm@nve.no

Orientering om at det er gitt tillatelser til ombygginger i Samnanger transformatorstasjon

Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i dag fatta vedtak om å gje Statnett anleggskonsesjon og ekspropriasjonsløyve til å byggje og drive ein ny 300(420)/132 kV transformator med tilhøyrande anlegg og leidningsjusteringar i Samnanger kommune i Hordaland fylke. Grunngevinga for vedtaket er at ein ny transformator gir auka kapasitet som gjer det mogeleg å mate meir kraftproduksjon i området inn på kraftnettet.

Konsesjonsdokumentet, samtykke til ekspropriasjon og notatet «Bakgrunn for vedtak» av i dag er tilgjengelege på www.nve.no/kraftledninger.

Partsinnsyn

Forvaltningslova sine regler om partsinnsyn gjev grunneigar/rettshavar rett til å be om å få sjå dokumenta i saka. Ønskjer du å sjå dokumenta, gå til www.einnsyn.no, eller ta kontakt med sakshandsamar i NVE.

Klage

Du kan klage på avgjerdene til Olje- og energidepartementet innan tre veker frå det tidspunktet underretninga kom fram eller klagaren burde ha skaffa seg kjennskap til avgjerdene, jf. forvaltningslova kap. VI. Partar (grunneigarar, rettshavarar og konsesjonssøkar) og andre med rettsleg klageinteresse (andre med spesielt nær rettsleg, økonomisk eller faktisk tilknytning til saka og organisasjonar som representerer interesser som vedtaket får verknader for) har rett til å klage på vedtaka.

Ei klage skal vere skriftleg, stilast til Olje- og energidepartementet og sendast til NVE. Den må presisere om det vert klaga på anleggskonsesjonen og/eller samtykkje til ekspropriasjon, og innehalde opplysningar som gjer det mogeleg for NVE å avgjere om klagaren har klagerett. Den bør òg innehalde ei grunngeving. Etter forvaltningslova vil NVE vurdere klaga og forberede saka før den vert sendt til Olje- og energidepartementet for endeleg avgjersle. Vi føretrekk at klager vert sendt til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor

Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge

Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord

Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør

Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest

Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst

Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Ved spørsmål eller om du treng nærare opplysningar, ta kontakt med sakshandsamar i NVE, Tanja Midtsian, tlf. 22 95 94 93 eller e-post tcm@nve.no.

Med helsing

Siv Sannem Inderberg
seksjonssjef

Tanja Midtsian
senioringeniør

Dokumentet vert sendt utan underskrift. Det er godkjent etter interne rutinar.

Vedlegg: Anleggskonsesjon (NVE-ref. 201709940-18) og samtykke til ekspropriasjon (NVE-ref. 201709940-19)

Mottakerliste:

Bengt Drageset
BKK NETT AS
Lise Norunn Bolstad